

Hangszerkártyák 1.

Harsona

"A harsona a rézfúvós hangszerek között kivételnek számít, mivel kezdettől fogva képes teljes skálákat játszani. Ez annak köszönhető, hogy mozgatható, csúsztatható tolócsővel szerelték fel, ami azt jelentette, hogy a hangszer alaphangját meghatározó csőhossz játék közben megváltoztatható. A hangszert bal kézben kell tartani, a jobb kéz mozgatja az U alakú tolócsövet. A nagy zenekarokban három harsona szokott szerepelni. A

klasszikus - romantikus zenében a magasztos, fennkölt pillanatokra tartogatták a zeneszerzők, illetve a drámai csúcspontok kiemelésére. Mivel a hangok között csúszással is tud "közlekedni", a 20. századi zeneszerzők szívesen éltek ezzel a különleges képességével is." Harsona

Hangszerkártyák 2.

Fuvola

"Mint a legtöbb fafúvós hangszer, a fuvola is eredetileg fából készült. Maga az elnevezés - fafúvósok - csak részben utal a hangszer anyagára. Az ebbe a hangszer családba tartozó hangszerek közös tulajdonsága a hang képzésének hasonlósága. Minden fafúvós hangszer lényegében egy nyitott cső, melynek oldalán lyukakat helyeznek el. Ha minden lyukat lezárva tartunk, akkor a hangszer legmélyebb hangja szólal meg. A lyukak kinyitásával, mivel megváltozik a csőben a

levegőoszlop hosszúsága, módosítható a hangok magassága. Minden fafúvós hangszer elve a furulyához hasonló. A fuvalát, szemben a blockflötével, furulyával vagy a korabeli egyenes fuvalákkal, a száj előtt keresztben tartja a játékos. Ezért eleinte, hogy megkülönböztessék az egyenes fuvalától, traverz-, azaz harántfuvalának is nevezték. A szimfonikus zenekarokban használt fuvola a 18. század közepén kezdett elterjedni. Mai formáját Thomas Böhm alakította ki 1832-ben. A fuvola 65-70 cm hosszú fémből készült hangszer. A mesterhangszerek nem ritkán valamilyen ezüst ötvözetből, sőt színezüstből vagy színaranyból készülnek. Mély hangjai halkán szólalnak meg, középen kitűnő dallamjátszó hangszer, felső hangjai áthatóak és fényesek. A legfűrgébbnek tartott fafúvós. Mélyebben megszólaló változata az altfuvola, de építenek egészen különleges hangeffektusokra képes speciális, egészen mély hangú fuvalákat is. Ezek már olyan hosszú csőből készülnek, hogy meg kell hajlítani. A fuvola "kistestvére" a pikkoló. Egészen éles, magas hangja van. A zenekarban általában 1-3 fuvalista foglal helyet."

Hangszerkártyák 3.

Cselló

cselló

"A gordonkát a játékos földre támasztva, ülve szólaltatja meg. Húrjai egy oktávval mélyebben szólnak, mint a brácsáé. Hangterjedelme igen nagy. Mély hangjai kitűnően betöltik a zenekari alap (a basszus szólam) funkcióját, éneklő, magas hangjai pedig képessé teszik vezető dallamok játszására. Mivel a csellistának bal kezével nem kell tartani hangszerét, szabadon mozoghat a hangszer fogólapján. Bár nagy távolságokat kell bejárnia a bal kéznek, ez a

cselló sajátos játéktechnikájával nem okoz nagyobb problémát. Egy zenekarban általában 6-8 cselló szerepel."

Hangszerkártyák 4.

nagybőgő

Nagybőgő

A legnagyobb testű és legmélyebb hangú vonós hangszer. Hossza közel két méter. Általában 5-8 nagybőgős foglal helyet egy zenekarban. Ritkán jut szóló szerephez, feladata elsősorban a zenekari hangzás alapjának megteremtése. A klasszikus zenében vonóval és pengetve is megszólaltatják. A jazzben és a könnyű zenében leginkább pengetve játszanak rajta."

Hangszerkártyák 5.

Kisdob

kisdob

"Alul és felül is kör alakú, mindkét felén bőrborítású, körülbelül 30-40 cm átmérőjű és 15 cm mély hangszer. Az alsó bőrhártyán fémfonatú húrok futnak keresztbe, melyek a felső hártya megütésével rezgésbe jönnek. Két keményfából készült pálcával ütik. A zenekarban állványra helyezik. Hamar elpattanó, száraz hangja lehetővé teszi, hogy sűrű, vagy bonyolult ritmusokat szólaltassanak meg vele. "

Hangszerkártyák 6.

Üstdob

üstdob

"Az üstdob (vagy timpani) sokáig az egyetlen ütős hangszer volt a szimfonikus zenekarban. A hangszer teste rézből vagy bronzból készül, félgömb alakú üsthöz hasonlít. Háromlábú faállványon nyugszik, tetején fél méter átmérőjű bőrhártya feszül. A megütött rugalmas hártya hangját az üst erősíti fel. Az üstdob az egyetlen hangolható és határozott hangmagassággal rendelkező ütős hangszer. A

hangszer hangolását a bőrhártya feszességét változtatni képes csavarok teszik lehetővé, melyek a dob felső szélén helyezkednek el. Pedálszerkezettel kiegészített üstdoboknál a pedál különböző fokozatokba állítható, ami a hangolást egyszerűbbé teszi. A zenekarban rendszerint két, különböző hangmagasságúra hangolt üstdob található. A 19. század utolsó harmadától kezdve egyre több üstdobot állítottak "